

stemt Kløfteslet, om ikke et saa sent. Om de ærede Forslagsstillere havde nogen Interesse i, at man satte N. 3 eller 4, ved jeg ikke, men det kunde man for min Skyld gerne gøre. Der er en lille ny Bestemmelse i § 43 i Slutningen, nemlig den, at hver af de opstillede Kandidater har Ret til tilligemed 4 af ham til Formanden opgivne Vælgere at overvære Stemmeoptællingen. Det er altsaa en Ret for Valgkandidaterne til selv og gennem deres Tillidsmænd at kontrollere Stemmeoptællingen, og det tror jeg er rigtigt. Det er jo ogsaa en Ting, der kendes i Udlandet, navnlig i England. Det er en egen Sag dette, at Valgkandidaterne faar Lov til at staa paa Gaden, medens et for ham og hans Vælgere saa vigtigt Spørgsmaal afgøres. Der er noget mere retserdigt, forekommer det mig, deri, at han selv med sine Tillidsmænd faar Lov til at overvære Optællingen.

Saa er der tilbage af Jorstelligheder mellem det gamle og det ny Forslag væsentligt dette, at det ny Forslag medtager Valgmandsvalgene til Landstinget. Det har det gamle Forslag ikke gjort, og det have de Forslag, der i det hele taget have været fremsatte i Folketinget om hemmelig Afstemning ved Folkeindsvalgene, ikke gjort. Intet af dem har haft Landstingsvalgene med, men paa den anden Side har der været jærlige Lovforslag til Behandling her i Tinget for nogle Aar siden om Forandring i disse Paragraffer i Valgloven vedrørende Valgmandsvalgene til Landstinget, gaaende ud paa at indføre hemmelig Afstemning ved disse Valg, saa jeg tvivler ikke om, at der fra Folketingets Side vilde disse Bestemmelser ikke møde nogen principiel Modstand. Om de ville møde det i Landstinget nu, ved jeg ikke. Naar det overhovedet erkendes, at hemmelig Afstemning er det rette, skulde man ikke synes, at nogen kunde have noget imod at gaa med til denne Valgmetodes Indførelse overalt, baade ved politiske og kommunale Valg. Men det kan ikke nægtes, at ved Behandlingen af det Forslag, jeg nævnte — for Landstingsvalget i 1890 — og som gik igennem begge Ting og endte i Fællesudvalg, brast det hele paa den Omstændighed, at Landstinget ikke vilde gaa med til Indførelse af hemmelig Afstemning ved Valgmandsvalget i Landkommunerne, nemlig i de Kommuner, hvor der kun skulde vælges een Valgmand. Man vilde gaa ind paa det, hvor der skulde vælges flere Valgmænd, men ikke hvor der kun skulde vælges een. Saa vidt jeg ved, strændede det hele derpaa. Men den Erfaring kan formentlig ikke være til Ginder for, at

vi tage vort Standpunkt til dette Spørgsmaal. Vi kunne saa se, hvad Landstinget vil gøre ved denne Del af Lovforslaget.

Maaske jeg maatte gøre en Bemærkning endnu til den højtærede Minister. Skønt jeg ikke ser, han er til Stede, vil jeg dog fremsætte den. Den højtærede Minister sagde, at ved Indførelsen af hemmelig Afstemning vilde der ikke længere blive Anvendelse for Straffelovens § 113, for saa vidt angik den fuldbyrdede Forbrydelse. Man kunde nok gøre Forsøg paa at købe en Stemme, men man kunde ikke nogen Sinde dømmes for at have købt den, fordi det ikke kunde oplyses, om vedkommende, der havde modtaget Pengene, virkelig havde stemt, som den anden vilde have. Der forudsætter den højtærede Minister en Bestemmelse, som der imidlertid ikke foreligger noget om hverken i dette Lovforslag eller i de foregaaende Lovforslag, men som det maaske nok kunde være rigtigt at indføre, nemlig, at der ikke maatte finde Vidneførsel Sted om, hvorledes nogen havde stemt ved den hemmelige Afstemning; thi maatte der det, kunde jo vedkommende selv føres som Vidne, og hvis han bevidnede, at han havde stemt saaledes, som han var købt til at stemme, kunde det jo tænkes, at Køberen, i hvert Fald, naar vi kom bort fra den lobbestemte Bevissteori og ikke mindst, naar man kom over til Nævninger, vilde blive dømt paa Grundlag af denne ene Vidneforklaring. Det kunde derfor ganske vist være noget i — jeg ved ikke, om det var det, den højtærede Minister mente — at gaa til en Bestemmelse som den, at der overhovedet ikke maa føres Vidner om, hvorledes nogen har stemt, og at man ikke selv kan afkræves Forklaring, hverken under en kriminel eller civil Sag, om, hvorledes man har stemt. Det vilde ikke være uden Sidsstyrke. Der findes i alt Fald i et af de fremmede Lande — jeg husker ikke i Djeblikket hvilket, men jeg tror, det er Belgien, det Land, der har de mest udpenslede Bestemmelser paa dette Omraade — en Bestemmelse om, at der ikke under nogen som helst Form maa afkræves nogen Forklaring om, hvorledes han har stemt. Jeg skulde ikke have noget imod en saadan Bestemmelse. Jeg tror, den er rigtig, og kun under den Forudsætning gælder den Indvending, den højtærede Minister fremsatte paa dette Punkt. Med disse Bemærkninger skal jeg paa det varmeste anbefale Sagen til videre Fremme.

Jeg skal endnu kun tilføje, at naar vi tale om Valgtrist, saa vide vi jo, hvorledes man fra modsat Side befylder Benstre og ikke mindst Socialdemokraterne for Valgtrist. Jeg er ikke i Tvivl om, hvor Valgtrist er